

Date: 7th October-2026

ZAMONAVIY DUNYODA MA'NAVIY QADRIYATLARNI SAQLASH

Nizomiy nomidagi O'zMPU Tarix fakulteti "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Valiyeva Adiba Alisherovna

Annotatsiya: Ushbu maqolada shiddat bilan o'zgarib borayotgan zamonaviy dunyoda milliy va umuminsoniy ma'naviy qadriyatlarni asrab-avaylash masalalari tahlil qilinadi. Globallashuv jarayonida yoshlar ongiga salbiy ta'sir etuvchi yot g'oyalarga qarshi mafkuraviy immunitetni shakllantirish usullari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, raqamli texnologiyalar rivojlangan davrda oila, ta'lim va ijtimoiy muhitning ma'naviy merosni avloddan-avlodga o'tkazishdagi o'rni hamda ahamiyati yoritib beriladi.

Kalit so'zlar: zamonaviy dunyo, ma'naviy qadriyatlar, globallashuv, milliy o'zlik, mafkuraviy immunitet, yoshlar tarbiyasi, madaniy meros, axborot xuruji.

Аннотация: В данной статье анализируются вопросы сохранения национальных и общечеловеческих духовных ценностей в стремительно меняющемся современном мире. Рассматриваются способы формирования идеологического иммунитета у молодежи против чуждых идей, оказывающих негативное влияние на их сознание в условиях процессов глобализации. Также освещается роль семьи, образования и социальной среды в передаче духовного наследия от поколения к поколению в эпоху развития цифровых технологий и их значимость.

Ключевые слова: современный мир, духовные ценности, глобализация, национальное самосознание, идеологический иммунитет, воспитание молодежи, культурное наследие, информационная атака.

Abstract: This article analyzes the issues of preserving national and universal spiritual values in a rapidly changing modern world. It explores ways to develop ideological immunity against foreign ideas that negatively affect the minds of youth during globalization. Additionally, it highlights the importance of family, education, and the social environment in passing down spiritual heritage from generation to generation in the era of evolving digital technologies.

Keywords: modern world, spiritual values, globalization, national identity, ideological immunity, youth education, cultural heritage, information attack.

Bugungi globallashuv davrida axborot oqimining tezlashuvi yoshlar dunyoqarashiga turlicha ta'sir ko'rsatmoqda. Bir tomondan, ilm-fan va texnologiya taraqqiyoti jahon ilmiga yo'l ochayotgan bo'lsa, ikkinchi tomondan, "ommaviy madaniyat" niqobi ostidagi yot g'oyalar milliy o'zlikni anglash va ma'naviy qadriyatlarga jiddiy tahdid solmoqda. Shuning uchun ham bugungi yoshlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylandi. Ma'naviy qadriyatlar har bir xalqning tarixiy xotirasi va madaniy merosidir. Mashhur faylasuflar ta'kidlaganidek, o'z tarixini unutgan millat

Date: 7th October-2026

kelajagini ham yo‘qotadi. Buyuk mutafakkir bobomiz Abdulla Avloniyning: “Tarbiya biz uchun yo hayot — yo mamot, yo najot — yo halokat masalasidir” degan so‘zlari bugungi raqamli asr uchun ham g‘oyat dolzarbdir. Bugun internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali tarqalayotgan nazoratsiz axborotlar yoshlar ongiga bevosita ta’sir o‘tkazayotgan bir paytda, ularda tanqidiy fikrlash hamda mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmasini shakllantirish hayotiy zarurat hisoblanadi. Zamonaviy dunyoda ma‘naviy qadriyatlarni saqlash, avvalo, oiladan boshlanadi. Oila — insonning ilk tarbiya maskani bo‘lib, unda hurmat, mehr-oqibat va vatanparvarlik kabi fazilatlar poydevori qo‘yiladi. Yoshlikda oila muhitida olingan ma‘naviy ozuqa insonni butun umr davomida turli adashishlardan asraydigan mustahkam qalqondir. Shuning uchun ota-onalarning farzandlar bilan jonli muloqoti, ularga shaxsiy namuna bo‘lishi har qanday virtual tarbiyadan ustun turadi. Shu bilan birga, ta’lim tizimida yoshlarni kitobxonlikka, ilm-fanga va ijodkorlikka yo‘naltirish hal qiluvchi ahamiyatga ega. Faqatgina quruq taqiqlar yoki cheklovlar bilan yoshlarni yot g‘oyalardan himoya qilib bo‘lmaydi. Bunga muqobil ravishda ularning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish, milliy san‘at, adabiyot va sportga bo‘lgan qiziqishini oshirish zarur. Kitob o‘qigan, milliy qadriyatlarini chuqur anglagan yoshlar ijtimoiy tarmoqlardagi soxta jozibalarga ko‘r-ko‘rona ergashmaydi. Bugungi kunda ma‘naviyat shunchaki nazariya emas, balki millatning mavjudligini belgilovchi strategik omildir. Dunyo tajribasi shuni ko‘rsatadiki, iqtisodiy jihatdan qanchalik rivojlangan bo‘lmasin, o‘z ma‘naviy ildizlaridan uzilgan jamiyatlar ichki inqirozga va o‘zlikni yo‘qotishga mahkumdur. Zero, ma‘naviy jihatdan yetuk, o‘z o‘tmishi va qadriyatlarini qadrlagan inson har qanday murakkab sharoitda ham to‘g‘ri yo‘lni topa oladi va zararli g‘oyalar ta’siriga tushib qolmaydi. Aksincha, bunday yoshlar jamiyatda ezgulik va bunyodkorlik g‘oyalarini tarqatuvchi faol qatlamga aylanadi. Shu o‘rinda ta’kidlash joizki, milliy qadriyatlarni asrash ularni shunchaki muzey eksponati kabi saqlash degani emas. Haqiqiy ma‘naviyat — davr bilan hamnafas rivojlanadigan, millatni qoloqlikdan qutqarib, taraqqiyotga boshlaydigan tirik kuchdir. Biz yoshlarimizni ham milliy an‘analarga sodiq, ham zamonaviy dunyoqarashga ega, ilg‘or texnologiyalarni mukammal egallagan mutaxassislar etib tarbiyalashimiz zarur. Ma‘naviy barkamollik va intellektual salohiyat birlashgandagina, millat o‘z mustaqilligi va o‘zligini har qanday tashqi xavfdan kafolatli himoya qila oladi. Bugungi kunda ushbu muqaddas vazifani amalga oshirishda oila, maktab va mahalla hamkorligi zanjiri har qachongidan ham mustahkam bo‘lishi talab etiladi. Har bir ota-ona, har bir pedagog o‘z farzandi yoki talabasining nafaqat bilim olishiga, balki uning qalbida Vatanga muhabbat, kattalarga hurmat va halollik kabi fundamental tushunchalar shakllanishiga mas’uldir. Zero, buyuk kelajak iqtisodiy ko‘rsatkichlar bilan birga, birinchi navbatda, yuksak ma‘naviy poydevor ustiga quriladi.

Xulosa qilib aytganda, bugungi kunda ma‘naviyat shunchaki nazariya emas, balki millatning mavjudligini belgilovchi strategik omildir. Dunyo tajribasi shuni ko‘rsatadiki, iqtisodiy jihatdan qanchalik rivojlangan bo‘lmasin, o‘z ma‘naviy ildizlaridan uzilgan jamiyatlar ichki inqirozga va o‘zlikni yo‘qotishga mahkumdur. Ma‘naviyati yuksak jamiyatgina taraqqiyot yo‘lida mustahkam qadam tashlay oladi. Shu sababli milliy qadriyatlarni asrash, ularni kelajak avlodga yetkazish va yoshlar qalbida vatanparvarlik

Date: 7th October-2026

hamda insonparvarlik tuyg'ularini shakllantirish bugungi kunning eng dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi..

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdulla Avloniy. Turkiy guliston yohud axloq. – Toshkent: “O‘qituvchi”, 1992
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2021.
3. Axborot xurujlari va mafkuraviy immunitet / Mas’ul muharrir: A.Nazarov. – Toshkent: “Movarounnahr”, 2022.
4. 5. Mo‘minov A. Oila ma’naviyati va yoshlar tarbiyasi. – Toshkent: “Fan”, 2020.

